

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний університет

ПЕРЕКЛАДАЦЬКІ ІННОВАЦІЇ

МАТЕРІАЛИ VIII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

(Суми, 15–16 березня 2018 року)

Суми
Сумський державний університет
2018

СТІЙКІ СЛОВОСПОЛУЧЕННЯ ТА МОВНІ КЛІШЕ ЯК ЛІНГВО-СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОГО НІМЕЦЬКОГО ІНТЕРНЕТ-КОНТЕНТУ

Скорікова А. В.

(Сумський державний університет)

Науковий керівник – старший викладач Дегтярьова Л. І.

Розвиток науки і технологій в к. ХХ – п. ХХІ ст. призвів до того, що виник новий вид спілкування – наприклад, спілкування за допомогою електронних листів, телеконференції, спілкування в чатах. Ці зміни якісно змінили процес комунікації і призвели до того, що мова повинна була виконувати свої традиційні функції (комунікативну, емоційно-експресивну, номінативну) в абсолютно нових умовах.

Інтернет-комунікацію можна розглядати як нове дискурсивне утворення, що має свої ознаки. Під інтернет-комунікацією розуміють «опосередковане комп'ютером спілкування двох або більше осіб, яке може характеризуватися «невидимістю комунікантів, письмовою формою повідомлень, можливістю негайного зворотного зв'язку, а також взаємодією або обміном електронними повідомленнями або ж взаємним обміном і правом доступу до інформації, що зберігається в комп'ютерах комунікантів» [3, с. 550].

Через динамічне розвинення та трансформування віртуальної комунікації, що відбуваються в сучасному суспільстві, призводить до появи мовних кліше та стійких словосполучень в електронному дискурсі. У комунікації, що здійснюється в інтернет умовах, існує багато готових стійких оборотів, які є необхідними елементами в письмовій мові в Інтернет просторі. Ці мовні стандарти несуть певне функціональне навантаження: економлячи енергію мислення, вони сприяють швидкому і точному складанню мовлення, однозначному висловленню думки, полегшують спілкування. Стандарт володіє чіткою семантикою і економно висловлює думку, сприяє швидкості передачі інформації. Джерелами виникнення кліше та інших сучасних стійких сполучень можуть бути актуальні події та новини, фрази

персонажів фільмів, висловлювання відомих людей, випадкові висловлювання. Також вони можуть з'являтися завдяки рекламі, іграм, коментарям до новин, пародій, фотографій.

Кліше слід відрізнити від інших стійких словосполучень, таких як фразеологізми, парні слова, ідіоми та ін. Кліше виконують в мові такі функції як комунікативну, інформативну, фатичну, директивну, метамовну, афективну. Існують різні тлумачення кліше: від негативного маркування, як шаблонної фрази, «заяложеного виразу», до протилежного – як мовного стереотипу з позитивною функцією, конструктивної одиниці мови. Клішовані одиниці мають стимулюючий вплив на поведінку (розуміння, емоції, бажання, вчинки) людини. Соціологічна сутність кліше полягає в тому, що початкове вихідне значення витісняється соціальними функціями. Це витіснення відбувається через регулярне відтворення кліше [1, с. 359].

З семантичної точки зору, кліше підрозділяються на групи: кліше-питання (*wie kommst du darauf?*); кліше згоди (*du hast recht*); кліше-волевиявлення (*das finde ich gar nicht; Raus mit der Sprache!*); кліше-контакти (*mache mich gerade auf den Weg einen Kumpel zu besuchen. Wahrscheinlich wollen wir später treffen und grillen oder auch Lagerfeuer machen... Hast Du frei?*); формули мовного етикету (*könnten Sie mir bitte ein Beispiel nennen?*); кліше-коментарі (*Grönemeyer der geilste Musiker aller Zeiten. Er singt einem tief in die Seele hinein*) [2, с. 29]

Збагачення словникового запасу будь-якої мови, в тому числі і німецької, відбувається не тільки за рахунок утворення нових слів, але і за рахунок поповнення його новими стійкими виразами. Фразеологізми німецької мови розділені на наступні групи: парні слова (*schalten und walten; fix und fertig*), ідіоми (*auf der Bärenhaut liegen – бити байдику*); крилаті вирази (*in dem siebenten Himmel – на сьомому небі*); прислів'я (*Aller Anfang ist schwer – перший млин комом*). На інтернет сайтах в публікаціях автори використовують різні стійкі словосполучення: *Unser Hund hat seit einiger Zeit wieder die Angewohnheit, mir auf Schritt und Tritt hinterher zu laufen ; Er ging bei Nacht und Nebel über die Grenze.*

Отже, експресивність і лаконічність мовлення, які є доречними в мережі Інтернет, спонукають до широкого використання стійких словосполучень та кліше, які не лише економлять зусилля автора тексту для вираження інформації, але й спрощують сам процес комунікації. Ця особливість мовних одиниць цілком відповідає

ознакам середовища, у якому вони побутують, зокрема потребує швидкого реагування на повідомлення нової інформації. Тому стійкі словосполучення та мовні кліше виконують організаційну роль у написанні текстів, допомагаючи економити зусилля на кодування, декодування й обмін інформації.

1. Брагина Н. Г. Память в языке и культуре / Н. Г. Брагина. – Москва : Языки славянских культур, 2007. – 520 с.
2. Бурунский В. М. Клише: языковые характеристики, функционирование и типология (на материале французского и английского языка) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. філ. наук : спец. Філологія / Бурунский Владимир Маркович – Курск, 2009. – 200 с.
3. Горощко Е. И. Информационно-коммуникативное общество в гендерном измерении: монография. – Х.: ФЛП Либуркина Л.М., 2009. – 816 с.
4. Сіробаба І. П. Лінгвістичні особливості мовного жанру "Інтернет-оголошення про найм на роботу" (на матеріалі англійської мови) [Текст] / І. П. Сіробаба, Л. І. Дегтярьова // Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів, м. Суми, 23-24 квітня 2015 року. – Суми : СумДУ, 2015. – С. 32-34.
5. Дзигал І. О. Гумор і загальна характеристика німецьких та українських шлюбних оголошень [Текст] / І. О. Дзигал, Л. І. Дегтярьова // Соціально-гуманітарні аспекти розвитку сучасного суспільства : матеріали Всеукраїнської наукової конференції викладачів, аспірантів, співробітників та студентів фак-ту іноземної філології та соціальних комунікацій, Суми, 19-20 квітня 2012 року / Відп. за вип. В. В. Опанасюк. — Суми : СумДУ, 2012. — Ч.1. — С. 91-92.